

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα

T: 2107233221-2 | W: www.nchr.gr | E: info@nchr.gr

Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων 2024

Αλληλεγγύη, για έναν κόσμο που θα αγκαλιάζει τους πρόσφυγες

Αθήνα 20 Ιουνίου 2024

Αλληλεγγύη στους πρόσφυγες είναι το κεντρικό μήνυμα των Ηνωμένων Εθνών για τη φετινή Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων. Αλληλεγγύη, **για έναν κόσμο που θα αγκαλιάζει τους πρόσφυγες**, τα δικαιώματα, τα όνειρα και τις ανάγκες των ανθρώπων που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους για να γλιτώσουν από τον πόλεμο, τις συγκρούσεις, τους διωγμούς, τον κίνδυνο, αλλά και τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης.

Η ΕΕΔΑ, ως το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, από την ίδρυσή της παρακολουθεί στενά τα ζητήματα προσφυγικής προστασίας και παρεμβαίνει ποικιλοτρόπως με συστάσεις, δημόσιες δηλώσεις, εκπαιδευτικές δράσεις και πρωτοβουλίες σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, από την υποδοχή τους στα σύνορα μέχρι και την ένταξη στις κοινωνίες υποδοχής. Συνεργάζεται δε στενά με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς της Πολιτείας, διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Η ΕΕΔΑ χαιρετίζει την πρόσφατη ανασυγκρότηση του **Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας** στη σύνθεση του οποίου μετέχει τόσο η Εθνική Επιτροπή όσο και το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, το οποίο συντονίζει από κοινού με το Γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα. Η ΕΕΔΑ έχει την πεποίθηση ότι το Συμβούλιο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την προστασία ατόμων που στοχοποιούνται, μεταξύ άλλων, λόγω του προσφυγικού τους προφίλ, του

χρώματος, της φυλής, της εθνικής ή εθνοτικής τους καταγωγής. Μια κοινωνία αλληλεγγύης δεν μπορεί να ανέχεται το ρατσισμό, τη βία, τη μισαλλοδοξία αλλά οφείλει να βρίσκεται σε διαρκή εγρήγορση προκειμένου κανένας άνθρωπος να μη στοχοποιείται για τους παραπάνω λόγους.

Η ΕΕΔΑ λειτουργεί από το 2022 τον **Μηχανισμό Καταγραφής Περιστατικών Άτυπων Αναγκαστικών Επιστροφών** που δημιουργήθηκε προκειμένου να ενισχύσει τα εχέγγυα αντικειμενικότητας και αξιοπιστίας αναφορών περιστατικών άτυπων αναγκαστικών επιστροφών από την ελληνική επικράτεια. Την προηγούμενη εβδομάδα ο Μηχανισμός παρουσίασε τα ευρήματα της **Ετήσιας Έκθεσής του για το 2023**. Για το 2023, ο Μηχανισμός Καταγραφής **κατέγραψε μαρτυρίες για 45 περιστατικά άτυπων αναγκαστικών επιστροφών** που, κατά τους ισχυρισμούς των φερόμενων θυμάτων, συνέβησαν από τον Ιανουάριο 2022 μέχρι και τον Δεκέμβριο 2023. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες, το συνολικό πλήθος των φερόμενων θυμάτων σε αυτά τα περιστατικά **εκτιμάται ότι ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε 1.438 άτομα**. Υπενθυμίζεται ότι ο Μηχανισμός έλαβε τον Μάρτιο του 2024 **το ετήσιο έπαθλο «Αντιρατσισμός – Τζανέτος Αντύπας»** για την προσφορά του στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι συνθήκες υποδοχής αιτούντων διεθνή προστασία αποτέλεσαν αντικείμενο διερεύνησης αντιπροσωπείας της ΕΕΔΑ που επισκέφθηκε τη Σάμο τον Φεβρουάριο του 2024. Στην **Έκθεση** που έδωσε στη δημοσιότητα, η ΕΕΔΑ διαπίστωσε ότι οι συνθήκες υποδοχής στην Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ) Σάμου, δεν είναι σύμφωνες προς τα βασικά πρότυπα καλώντας, μεταξύ άλλων, την Πολιτεία να εξασφαλίσει αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης σε όλους όσους/ες διαμένουν στην ΚΕΔ Σάμου, να παράσχει επαρκή και κατάλληλη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στον φιλοξενούμενο πληθυσμό, να διασφαλίσει την άμεση πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου και τη δίκαιη και αποτελεσματική εξέταση των αιτημάτων και να διασφαλίσει την αποτελεσματική διερεύνηση όλων των καταγγελιών για αστυνομική βία και ρατσιστική βία με διαφανή διαδικασία.

Η ΕΕΔΑ ως ο εθνικός θεσμός ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα έχει ειδικό ρόλο στην επιβολή του έργου διεθνών και ευρωπαϊκών ελεγκτικών μηχανισμών. Επισημαίνεται ότι **Η ΕΕΔΑ κλήθηκε για πρώτη φορά από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) να καταθέσει γραπτή παρέμβαση** στις υποθέσεις G.R.J. v. Greece (15067/21) και A.E. v. Greece (15783/21), που συζητήθηκαν την Τρίτη 4 Ιουνίου 2024 ενώπιον του Γ' Τμήματος του Δικαστηρίου. Οι υποθέσεις αφορούν προσφυγές αιτούντων διεθνή προστασία σε βάρος των ελληνικών αρχών, για αναφερόμενα περιστατικά άτυπων αναγκαστικών επιστροφών την περίοδο 2019 – 2020.

Η ΕΕΔΑ συμμετέχει αυτή την περίοδο στο συγχρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε. **ερευνητικό έργο “Rooting for Rights – R4R”** το οποίο αφορά τη διάδοση της χρήσης και εφαρμογής του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στις συνθήκες κράτησης και υποδοχής αιτούντων άσυλο μέσω εκπαιδευτικών και ενημερωτικών δράσεων σε τέσσερις χώρες: Κύπρο, Ελλάδα, Μάλτα και Πορτογαλία. Στο πλαίσιο του προγράμματος έλαβαν χώρα στοχευμένες δράσεις με τη συμμετοχή δικηγόρων, δικαστικών λειτουργών, ακαδημαϊκών, βουλευτών, εθνικών αρχών, άλλων ανεξαρτήτων αρχών, επαγγελματιών του πεδίου, σωμάτων ασφαλείας, διοικητικού

προσωπικού πρώτης γραμμής και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Οι δράσεις δεν περιορίστηκαν στην Αττική αλλά κάλυψαν όλη τη γεωγραφική επικράτεια της Ελλάδας, συμπεριλαμβανομένων των συνόρων.

Η ΕΕΔΑ θα συνεχίσει με συνέπεια να παρακολουθεί και να παρεμβαίνει, όπου απαιτείται, σε ζητήματα προστασίας των δικαιωμάτων των προσφύγων εκφράζοντας την αλληλεγγύη και τη στήριξη της σε κάθε άνθρωπο που αναγκάζεται να εγκαταλείψει τον τόπο του.

[#WorldRefugeeDay](#) [#WithRefugees](#)

- Δείτε [εδώ](#) τη γραπτή παρέμβαση της ΕΕΔΑ στο ΕΔΔΑ στις υποθέσεις G.R.J. κατά Ελλάδα και Α.Ε. κατά Ελλάδα
- Δείτε [εδώ](#) την Έκθεση της ΕΕΔΑ με θέμα: «Επιτόπια επίσκεψη ΕΕΔΑ στη Σάμο: Μη σύμφωνες με τα βασικά πρότυπα οι συνθήκες υποδοχής στην ΚΕΔ Σάμου»
- Παρακολουθήστε [εδώ](#) απόσπασμα από το ντοκιμαντέρ «Μια ιστορία δικαιωμάτων» στο οποίο η Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) Μαρία Γαβουνέλη μιλά για το προσφυγικό ζήτημα με αφορμή τα 25 χρόνια από την ίδρυση της ΕΕΔΑ
- Παρακολουθήστε [εδώ](#) απόσπασμα από το ντοκιμαντέρ "Μια ιστορία δικαιωμάτων" στο οποίο ο Ιδρυτής και Διευθυντής του Ελληνικού Φόρουμ Προσφύγων Γιονούς Μουχαμμαντί καταθέτει την προσωπική του μαρτυρία με αφορμή τα 25 χρόνια από την ίδρυση της ΕΕΔΑ
- Δείτε [εδώ](#) το μήνυμα των Ηνωμένων Εθνών για την Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων 2024

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας και ο Εθνικός Θεσμός σε θέματα προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έχει ιδρυθεί με το Ν 2667/1998 βάσει κανόνων των Ηνωμένων Εθνών (Αρχές των Παρισίων) όπως αυτός αντικαταστάθηκε με τον Ν 4780/2021. Σε αυτήν μετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από είκοσι φορείς (ανεξάρτητες Αρχές, συνδικαλιστικές οργανώσεις, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά ιδρύματα).